

Sygn. akt

III AUa 227/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Barbara Gonera (spr.)
	Sędziowie:	SSA Roman Skrzypek SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **3 lipca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **K. Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **21 stycznia 2014 r.** sygn. akt **IV U 258/13**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 stycznia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawczyni K. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 28 stycznia 2013r. stwierdzające, że schorzenia jakie wykryto u wnioskodawczyni nie dają podstaw do uznania jej za niezdolną do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła K. Ś. domagając się zmiany powyższej decyzji, poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podniosła, że od dłuższego czasu pozostaje w leczeniu specjalistów, a mimo leczenia nie odczuwa poprawy stanu zdrowia. Wskazała, że od lat miała problemy z bólem kręgosłupa i bioder, od 2010 r. podjęła leczenie u lekarza ortopedy-traumatologa z uwagi na bardzo silny ból. W 2011 r. skierowano ją na zabieg protezoplastyki biodra prawego. Stwierdzono również zmiany zwyrodnieniowe biodra lewego, wymagające przeprowadzenia analogicznego zabiegu, cierpi także na skoliozę i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa. Wnioskodawczyni podkreśliła również, że od 14 lat pracowała w kuchni. Nie może w dalszym ciągu pracować we wskazanym charakterze z uwagi na występujące schorzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powołując tę samą argumentację, która była podstawą wydania zaskarżonej decyzji.

Po rozpoznaniu odwołania Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014r., sygn. akt IV U 258/13 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał K. Ś. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od 28 grudnia 2012r. na trwale.

Sąd I instancji ustalił, iż wnioskodawczyni ur. (...), z zawodu kucharz, nabyła prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od 3 stycznia 2012 r. do 27 grudnia 2012 r. W dniu 14 grudnia 2012r. wystąpiła do organu rentowego o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wnioskodawczyni legitymuje się stażem ogólnym w wymiarze 20 lat, 1 miesiąca i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 5-letnim okresem składkowym i nieskładkowym przypadającym w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, posiada orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Lekarz orzecznik ZUS w opinii lekarskiej z dnia 9 stycznia 2013 r. rozpoznał u badanej stan po alloplastyce biodra prawego z powodu zmian zwyrodnieniowych, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa odcinka lędźwiowego i uznał, że w obecnym stanie zdrowia jest zdolna do pracy.

Wnioskodawczyni zgłosiła sprzeciw do komisji lekarskiej ZUS, która 28 stycznia 2013r., w oparciu o badanie przedmiotowe oraz dostępną dokumentację medyczną stwierdziła, że aktualny stan zdrowia badanej nie powoduje długotrwałej niezdolności do pracy zawodowej. W uzasadnieniu podniesiono, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy z przestrzeganiem zasad bhp i ergonomii pracy.

Powyższe orzeczenie skutkowało wydaniem przez organ rentowy w dniu 31 stycznia 2013r., zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji odmawiającej K. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Celem zweryfikowania stanu zdrowia odwołującej Sąd Okręgowy w R. przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii.

Biegły sądowy w opinii wydanej po ocenie klinicznej wnioskodawczyni oraz po zapoznaniu się z jej dokumentacją lekarską oraz badaniami obrazowymi ustalił, że badana cierpi na chorobę zwyrodnieniową bioder po leczeniu operacyjnym biodra prawego, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa lędźwiowego z zespołem bólowym nawrotowym. Biegły stwierdził, że K. Ś. jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Niezdolność do pracy powstała w 2009 r. i ma charakter trwały.

W uzasadnieniu opinii biegły podkreślił, że badana jest leczona z powodu choroby zwyrodnieniowej stawów biodrowych obustronnie i kręgosłupa lędźwiowego od 2009 r. W 2011 r. przeszła zabieg alloplastyki stawu biodrowego prawego i oczekuje na zabieg po stronie lewej. Obecność schorzenia powoduje postępujące ograniczenie możliwości samodzielnej lokomocji, ograniczenie aktywności fizycznej i zawodowej, utrudnienia w samoobsłudze. Wymiana stawu biodrowego na sztuczny skutkuje redukcją dolegliwości bólowych okolicy stawu oraz poprawą jego ruchomości.

Staw sztuczny posiada ograniczenia konstrukcyjne. Powyższe powoduje trwałe ograniczenie możliwości zawodowych badanej w szczególności zakaz ciężkiej pracy fizycznej, pracy w pozycjach wymuszonych w maksymalnym zgięciu bioder, zakaz dźwigania ciężarów, czy w długotrwałej pozycji stojącej.

Do powyższej opinii zastrzeżenia złożył organ rentowy podkreślając, że biegły jednoznacznie określił jaki rodzaj zajęć jest dla ubezpieczonej przeciwwskazany i ograniczenie to dotyczy wyłącznie ciężkiej pracy fizycznej. Nie jest zaś przeszkodą dla wnioskodawczyni wykonywanie innej pracy na stanowiskach, na których była wcześniej zatrudniona, jak również w innych zawodach np. sekretarki, pracownika administracji, telefonistki, teleankieterki. Z uwagi na powyższe w zarzutach zawarto także wniosek o powołanie biegłego z zakresu medycyny pracy.

W opinii uzupełniającej biegły z zakresu ortopedii w całości podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Podkreślił, że schorzenia ortopedyczne występujące u wnioskodawczyni powodują trwałe ograniczenie jej możliwości zawodowych, tj. zakazu ciężkiej pracy fizycznej, pracy w pozycjach wymuszonych, w maksymalnym zgięciu bioder, dźwigania ciężarów, czy w długotrwałej pozycji stojącej. W razie zaś istnienia wątpliwości co do kwalifikacji wnioskodawczyni przychyła się do wniosku organu rentowego o powołanie biegłego z zakresu medycyny pracy.

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik organu rentowego zgłosił kolejne zarzuty i wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego medycyny pracy. Sąd oddalił powyższy wniosek dowodowy wobec wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy uznając, że biegły szczegółowo ocenił stan zdrowia wnioskodawczyni i stopień naruszenia sprawności jej organizmu, a sam wniosek nie zawiera merytorycznych zastrzeżeń do opinii.

Sąd Okręgowy na podstawie uzyskanych opinii ustalił, iż istniejące u wnioskodawczyni schorzenia powodują jej częściową niezdolność do pracy.

W ocenie Sądu I instancji opinie powołanego w sprawie biegłego lekarza sądowego stały się niezbędne do prawidłowego rozstrzygnięcia i pozwoliły na przyjęcie ostatecznego stanowiska w sprawie.

W ocenie Sądu I instancji nie można zgodzić się z organem rentowym, że wnioskodawczyni posiada kwalifikacje do wykonywania również innych zawodów. Wnioskodawczyni nabyła kwalifikacje w zawodzie kucharza poprzez kilkunastoletnią praktyczną naukę zawodu, najpierw na stanowisku pomocnika kucharza, a następnie jako kucharz. Posiadanie powyższych kwalifikacji, a następnie utrata możliwości wykonywania zawodu zgodnie z tymi kwalifikacjami sama w sobie decyduje o wypełnieniu przesłanki z art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Posiadanie wykształcenia ogólnego i potencjalna możliwość wykonywania np. pracy administracyjno-biurowej wyłącza natomiast możliwość orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Wykonywanie pracy w innym charakterze, w szczególności, jeżeli okresy tej pracy były stosunkowo krótkie nie może mieć znaczenia w kwestii nabycia uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W konsekwencji został wydany wyrok zmieniający decyzję organu rentowego i przyznający wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na trwałe, począwszy od daty wstrzymania wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia Sąd powołał art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 447¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21 stycznia 2014r. zaskarżył apelacją pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

W apelacji organ rentowy wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania lub ewentualne uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji zarzucił:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu, że opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii stanowi wiarygodny dowód na okoliczność, że schorzenia występujące u wnioskodawczyni powodują naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym częściową niezdolność do pracy, podczas gdy dołączona dokumentacja nie daje

podstaw do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, a także opinia nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia orzeczonej niezdolności na trwale,

- naruszenie art. 57 ust. 1 w zw. z art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009r., Nr 153, m. poz. 1227 ze zm.) poprzez przyjęcie, że odwołującej przysługuje renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 28 grudnia 2012r. na trwale.

Naprowadzał, że wydanie wyroku nastąpiło w oparciu o wadliwą opinię powołanego w sprawie biegłego z zakresu ortopedii, który stwierdził, iż występujące u odwołującej schorzenia czynią ją częściowo niezdolną do pracy.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności wskazał, że nie godzi się z rozstrzygnięciem Sądu I instancji, a to z uwagi na zgłaszane zastrzeżenia do uzyskanych przez Sąd opinii. Zwrócił też uwagę na okoliczność, że obustronna choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych i kręgosłupa lędźwiowego u wnioskodawczynie wymagają analizy pod kątem oceny istnienia naruszenia sprawności organizmu uniemożliwiającego wykonywanie pracy zarobkowej zgodnej z kwalifikacjami, a oceny takiej brakuje w opinii biegłego ortopedy, co wymaga dodatkowej opinii biegłego medycyny pracy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Wniesiony przez organ rentowy środek odwoławczy nie może wywrzeć pożądanego skutku.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest w ocenie tut. Sądu wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy stan zdrowia wnioskodawczynie K. Ś. uzasadniał przyjęcie, iż jest ona co najmniej częściowo niezdolna do pracy, czy też jest ona tego rodzaju, że nie powoduje niezdolności do pracy - jak orzekł lekarz orzecznik.

Sąd Okręgowy, poddał kontroli orzeczenie lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS, przeprowadzając dowód z opinii biegłego z zakresu ortopedii, który na podstawie analizy dokumentacji medycznej oraz wyników badania przedmiotowego przyjął u wnioskodawczynie częściową niezdolność do pracy na trwale.

W ocenie biegłego odwołująca z istniejącą niewydolnością układu ruchu nie może wykonywać pracy fizycznej w każdym charakterze.

Należy zauważyć, iż w sprawach o świadczenia rentowe zasadniczym dowodem jest dowód z opinii biegłego lekarza lub zespołu biegłych, mający na celu ustalenie stanu zdrowia osoby odwołującej się pod kątem zasadności przesłanki warunkującej nabycie prawa do renty, jaką jest niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, daty powstania tej niezdolności, charakteru niezdolności.

Sąd Apelacyjny chciałby podkreślić prawidłowość przyjętego przez Sąd I instancji ustalenia w zakresie oceny stanu zdrowia odwołującej, jako ustalenia nie przekraczającego w żaden sposób granic swobodnej oceny dowodów o jakiej stanowi art. 233 § 1 kpc, mający swe pełne zastosowanie także do oceny dowodu z opinii biegłego, na którym to dowodzie oparł się Sąd Okręgowy w omawianym ustaleniu o występowaniu u skarżącej częściowej niezdolności do pracy.

Za przyjęciem bowiem pełnej miarodajności opinii biegłego przemawiała nie tylko jego fachowość, a także zupełność opinii i właściwe uzasadnienie wniosku końcowego (o takich zaś kryteriach oceny tego dowodu stanowią orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300, z dnia 14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000r. I CKN 1170/98 - OSNC 2001/4/64).

Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału dotychczas zebranego, który może tylko uzupełnić i wykorzystać jako podstawę orzeczenia. Uzupełnienie takie jest jednak możliwe i dopuszczalne tylko wówczas, gdy okoliczności sprawy wskazują na taką potrzebę i to pod warunkiem, że nie zachodzą przeszkody określone w art. 381 k.p.c.

Dlatego też tutaj Sąd nie widział potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego o opinię innego zespołu biegłych uznając, iż sporna kwestia została dostatecznie wyjaśniona w dotychczasowym postępowaniu.

W świetle wyżej naprowadzonych okoliczności zarzuty apelacji uznać należało jedynie za nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji, co do stanu zdrowia K. Ś. i jej częściowej niezdolności do pracy na trwale.

Reasumując Sąd Apelacyjny stwierdził trafność zapadłego przed Sądem Okręgowym Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie orzeczenia.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.